

J. V. SLÁDEK

DĚTEM

S OBRÁZKY

MIKOLÁŠE ALŠE

1959

STÁTNÍ PEDAGOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ

J. V. SLÁDEK

DĚTEM

S OBRÁZKY

MIKOLÁŠE ALŠE

STÁTNÍ PEDAGOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ

Třetí nezměněné vydání

Schváleno výnosem ministerstva školství a kultury ze dne 4. července 1956
č. j. 39474/56 A I/1 jako mimočítanková četba pro školy všeobecně vzdělávací

MATIČCE

Matičko má milá,
moje drahá matko,
vy jste jako holub
a já holoubátko.

Vy jste holub sivý,
já holoubek bílý —
kde jsme se v tom širém
světě natrefili!

V tom vašem srdečku
tolik lásky bydlí —
schovejte mne k němu
pod vašimi křídly.

CHALOUPKA

Ta naše chaloupka
prostá, milá,
jak by to pro ptáky
klícka byla.

Není tak maličká
zdálky, zblízka,
nikomu se tam však
nezastýská.

Veselá, úhledná,
klidná, čistá —
máme v ní, ptáčata,
všichni místa.

A kdo ji uvidí,
kolem přejde,
neřek by, co se tam
šťěstí vejde!

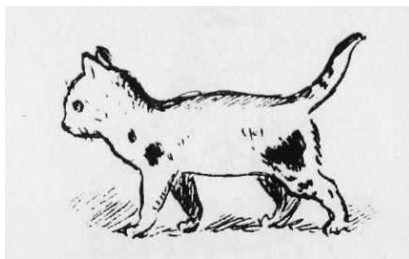
Jestli ho ve světě
někdy ztratím,
k tobě se, chaloupko,
pro ně vrátím.

NIKDO NEVÍ

Nikdo neví, jak mi je,
když se kočka umyje,
pak se na mne podívá,
jako když se vysmívá.

Počkej jen, až za chvílku
vezmu bílou košilku,
to se teprv uvidí,
kdo z nás dvou se zastydí

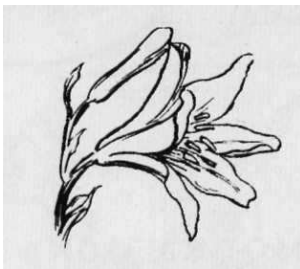
MODRÁ OČKA

Hvězdičky už vyšly,
červánek už zhas,
očka, modrá očka,
už je k spaní čas.

Do kalíšků květů
blahý sen už slét,
zavřete se, očka,
jako modrý květ.

Ve hnízdečku sladce,
tiše usnul pták,
očka, modrá očka,
spěte také tak.

Už jste se den celý
nakoukala moc,
očka, modrá očka,
spěte — dobrou noc!

PACHOLÁTKO

Pacholátko
boubelaté,
očka modrá,
vlásky zlaté.

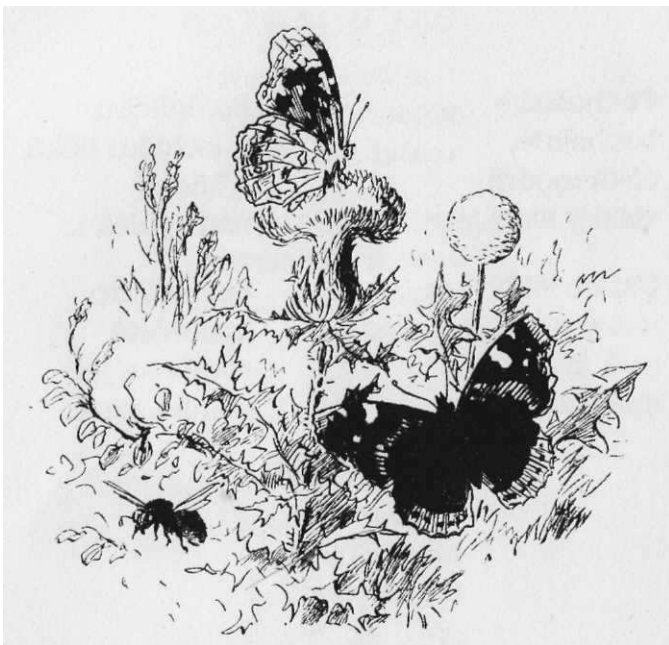
Po dolíčku
v každém líčku
a čilejší
nad rybičku.

Ústka jako
máky plané,
celé jako
malované.

Pacholátko
boubelaté
směje se jak
slunko zlaté.

To jsme rádi,
že je máme,
nikomu je
neprodáme!

NA ZAHRADĚ

Dokola, dokola,
kdo si víc popili!
budem se honiti,
jako dva motýli.

Trávníkem, cestičkou,
jak se kdo otočí,
až tě nám na tvářích
růžičky naskočí.

Trávníkem, cestičkou,
dokola, dokola,
až na nás zdaleka
mamička zavolá.

Potom si usednem
mamičce na klíně,
jako dva motýli
na jedné květině.

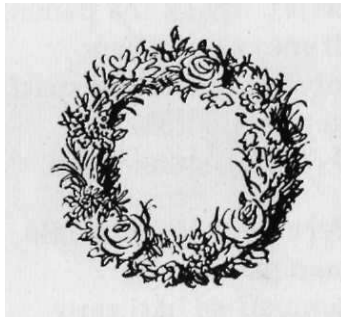
MALÁ ŠVADLENA

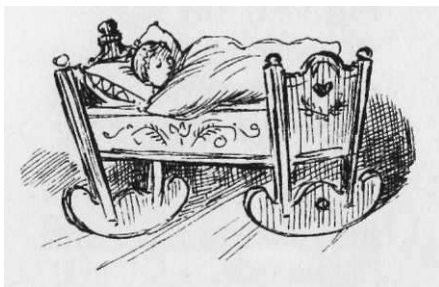
Šiju, šiju plátno bílé
své panence na košile,
co nepadne na košilku,
rozešiju na postýlku.

Rozešiju na polštáře,
ani steh se nevypáře;
na šátky a na ubrusy
zbudou ještě hezké kusy.

Budu šíti, šíti, šíti,
slunečko tak pěkně svítí,
nebudu dbát na únavu,
než došiju na výbavu.

Budu šíti, šíti, šíti,
zpod okénka voní kvítí,
vlaštovička venku lítá,
toť ta jehla jen se kmitá!

UKOLÉBAVKA

Hajej, nynej, má panenko,
dřimej sladký sen;
když ty budeš libě spáti,
já tě budu kolébati,
hajej, spinkej jen.

Peřinky máš čisté, bílé
jako padlý sníh,
nemusíš se báti zimy,
jak pod křídly labutími
budeš spáti v nich.

Dosti jsi mi práce dala
celý boží den:
praní, šití, ukládání —
teď, panenko, čas je k spaní,
hajej, dřimej jen.

Až ti spánek očka sklízí,
půjdu také spat —
raníčko tě vezmu k sobě
a budem si hezky obě
sny své povídat.

OKÁČ

Já jsem děvče okaté,
šatečky mám strakaté,
vypadám v nich celičká
jak ta lesní pěnička.

Já jsem děvče okaté,
tvářičky mám buclaté,
na nich jako růže květ,
a mne těší celý svět!

R U Č K Y

Vy mé bílé ručičky,
jak jste vy tak maličký,
a co vy se narobíte
za den boží celičký!

Hráte si jak přátelé,
pracujete vesele,
matičku si obejmete,
když vám večer ustele.

A když tiše, zlehýčka
spaní padá na víčka,
k sobě vy se přitulíte
k hrdličce jak hrdlička.

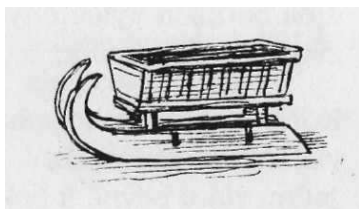
SNĚHULÁK

Obří tělo, mračný zrak,
venku stojí sněhulák;
mráz-li pálí, víchr duje,
sněhulák se pošklebuje:
»Dobře tak!«

Sněhuláčku, jak se máš?
tak zlý nejsi, jak se zdáš —
hrozíš, dokud sníh nejihne,
ale jaro to ti stříhne
na rubáš!

Sněhuláčku ubohý,
nebudeš moc na nohy,
až jen slunko teple svitne,
to tě, sněhuláčku, chytne
za rohy!

Budeš pryč jak na koni,
skřivánek ti zazvoní,
mušky budou hráti tobě
a fialky na tvém hrobě
zavoní. —

K A Š P Á R E K

Tváře čistě malované,
očka jako oharek,
do světa se směle dívá
malý, švarný Kašpárek.

Čepičku má s rolničkami,
přitisknutou do vlasů,
kamizolku rudobílou,
kalhotky má z atlasu.

Rukávy má naškrobené,
punčošky má na stuhy
a na botkách vyleštěných
zvoní zlaté ostruhy.

Kordík z péra kohoutího
visí v pasu na háčku,
jednu ruku pevně k boku,
v druhé drží plácačku.

Od hlavy až po ostruhy
hotový to hrdina,
veselý a čtveračivý
jako dobrá hodina.

Zlého se mu na tom světě
mnoho arciť neděje —
časem-li však hlavu ztratí,
vesele se zasměje.

Někdy padne do polévky,
někdy zase v omáčku; —
hloupá-li se moucha směje,
vezme na ni plácačku.

Jinak svět, ať co chce dělá,
nechá v svatém pokoji!
neublíží, ale také
nikoho se nebojí!

Měsíc prázdný, bez haléře —
ale proto nepláče!
myslí snad: »Nemůže v světě
každý jisti koláče.«

Nikomu nic nezávidí,
po slávě se nepídí —
žeť, Kašpárku roztomilý,
moudřejší jsi nad lidi!

I až jednou uložíme
do malé tě rakvičky -
žeť vesele uslyšíme
zazvonit tvé rolničky

P A L E Č E K

Z všech reků malý Paleček
byl nejšvarnější holeček.

List růžový za peřinku
mu daly víly do vínku.

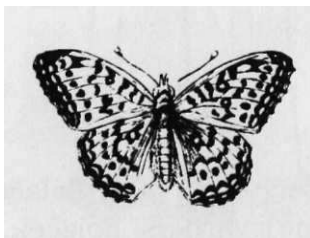
Měl z broučích krovek přilbičku
a škorně z polních střevíčků.

A z pestrých křídel motýla
mu matka pláštík ušila.

Měl kamizolku brněnou
a za meč trávkou zelenou.

Tou proklál každou
obludu,
ač kryl se miskou žaludu:

neb oči jak dvě orlata,
a srdečko měl ze zlata.

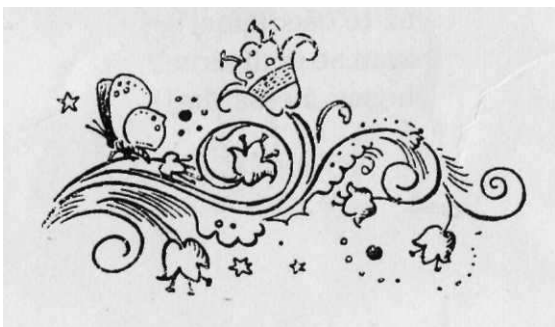

LESNÍ ZVONKY

Ó zvonky, zvonky, zvonky,
ty modré zvonečky!
ty ve dne nezazvoní
květnými srdečky.

Leč v noci, v noci, v noci,
když měsíčný je svit,
tu víl svatební průvod
vyjíždí na pažit.

Na křišťálových vozech,
zlatými kolečky!
tu zvoní, zvoní, zvoní
ty lesní zvonečky.

V R A N Í K

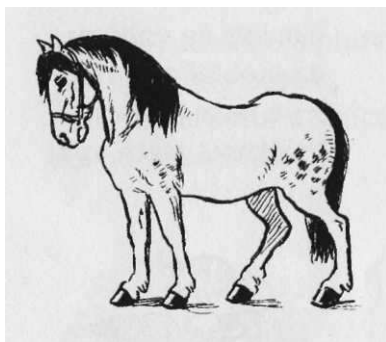
Můj koníček vraný
jako malovaný,
hopsa, hejsa, hej!
nožky pěkně zdvíhá,
ušima si stříhá,
hopsa, hejsa hej!

Dlouhá, černá hříva
po větru mu splývá,
hopsa, hejsa, hej!
podkovky mu zvoní,
jiskra jiskru honí,
hopsa, hejsa, hej!

Můj koníček vraný,
jako malovaný,
hopsa, hejsa, hej!
až tě osedláme,
kam se podíváme ?
hopsa, hejsa, hej!

Rozjedení se v poli,
přes hory a doly,
hopsa, hejsa, hej!
rozjedení se letem
široširým světem,
hopsa, hejsa, hej!

Žeť se rozjedeme,
kam se rozjet chceme,
hopsa, hejsa, hej!
Tak, můj vraný koni!
Ať si nás kdo honí,
hopsa, hejsa, hej!

AŽ SE JARO VRÁTÍ

Až se jaro vrátí,
ó, to bude ráj!
zelenat se bude
celý širý kraj.

Slunce bude hřátí,
větrík teple dout,
potok bude hučet,
zproštěn zimních pout.

Luka budou vonět,
stromy budou kvést,
a skřivánek vzhůru
do nebe se nést.

Rozletí se vzhůru
až v oblačnou říš,
— a naše srdečka
vzlétnou ještě výš!

J A R O

Jaro přišlo do kraje,
děcko laškovité,
v očích mělo fialky,
v líčkách šotky skryté.

Kučeravé kadeře
zářily jak slunce,
rosu jako démanty
mělo na korunce.

Na ramenech motýlí
křídla dvě se třpytí,
roucho světle zelené
v rybníku jak síť.

Kolem roucha z šípkových
poupat mělo pásek,
nad ním zrovna u srdce
zpíval sedmihlásek.

Z L A T Ý M Á J

Zlatý Máj se zaskvěl v kraji,
zlatý Máj, ó zlatý Máj!
luka pestře prokvétají,
zelená se luh i háj;
bory šumí, potok hučí,
na květinách včely bzučí,
slunko svítí v jeden jas —
zlatý Máj se vrátil zas!

Slunko svítí, v nebi siném
není mráčku v šír ni v dál,
jak pod modrým baldachýnem
skřivánek se rozzpíval:
výš a výše letí stále,
zvoní teď jak zvonky malé
a jak fléten táhlý hlas
jeho zpěv k nám zvučí zas.

Máji, Máji, zlatý Máji,
cožpak ty jsi přines nám ? —
včelám květ a ptactvo háji,
vlaštovky dals chaloupkám;
jabloň oděls bílým šatem,
potok stříbrem, luka zlatem,
trávu dal jsi kravičkám; —
co jsi, Máji, přines nám?

Máji, krásný zlatý Máji,
budeš tu jen krátký čas,
po tobě si zastýskají
luh a luka, lesy zas;
bude smutno, teskno všady
Zlatý Máji, pro nás tady
kdys do smutných myšlenek
nech kytíčku pomněnek!

M Á J

Máj, máj, máj,
na housličky hraj!
Každý ptáček hnízdo staví,
černý, modrý, popelavý,
jest jich plný háj.

Hej, hej, hej,
hřej, slunečko, hřej!
Mušky budou tancovati,
komár bude také hráti,
roháč vedle něj.

Brum, brum, brum,
to je shon a šum!
Kdo má nerad hudbu muší,
ať si zacpe obě uši,
ať si zavře dům.

Čik, čik, čik!
Co to za povyk ?
To ta vlaštovička milá
s jarem se k nám navrátila,
vrabci strhli křik.

Tluk, tluk, tluk,
slyš křepelku z luk!
Na noc k lesům letí vrána;
písnička je dozpívána
— a teď ani muk!

LETNÍ ODPOLEDNE

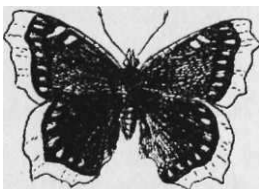
Větrík skoro nedýchal
a slunečko hrálo,
na záhonech v zahradě
kvítí jak by spalo.

Po obloze vlaštovky
lítaly jak šípy,
v úlu včely bzučely
zpod košaté lípy.

Ticho vše, jen pěnkava
pípla někde v stromu,
a zarostlý vodojem
šplounal tiše k tomu.

Nad vodou se rákosí
zvolna kolébalo,
nad ním tančil mušek roj
a šídlo jim hrálo.

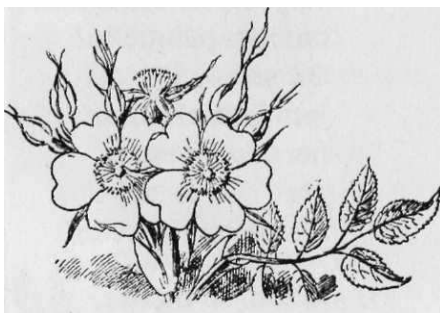
Napřed hlasně, potom tíš,
tiše tak a spavě —
ó jak se to usnulo
v té vysoké trávě!

SLUNÍČKO

Já kočička malá,
jak jsem ráno vstala,
hned jsem to sluníčko
smát se uhlídala.

A kdyby se smálo
stokrát do pokoje,
tak se neusměje,
jak matička moje.

SLUNÍČKO

Sluníčko — víčko,
rozmilý broučku,
co jsme se tě nahonili
na tom paloučku!
Od stébla k stéblu
jen jsi se kmitlo,
nerado, nerado,
přec jsi se chytlo,
Sluníčko — víčko!

A teď tě máme,
ty broučku malý,
kropený jako makovička,
jak šípek zralý!
Jak se ti líbí
zde v teplé dlani ?
Aj, děláš, jako bys
nežilo ani,
Sluníčko — víčko!

Nožičky ztuhlé,
křídélka k sobě. —
Nelíbí se tedy u nás ?
pomůžem tobě!
Otevření ruku,
zlehounka, tiše; —
už krovky nazvedáš,
chce se ti výše,
Sluníčko — víčko?

Po dlani vzhůru
a po maličku;
tam se tedy pozachtělo
Sluníčku — víčku?
Po dlani vzhůru
na prstu špičku:
zastýskalo, zastýskalo
se po sluníčku
Sluníčku — víčku?

Nuže, tedy leť si,
ty broučku malý,
jak rudá jiskra letí
v nebeskou dáli. —
A my se budem
za tebou dívat;
za tebou dívat,
o tobě zpívat,
Sluníčko — víčko!

LETNÍ VEČER

Slunce zašlo za horami
v záři rudých červánků,
nad polem a nad lukami
tichne píseň skřivánků.

Zticha, zticha vítr dýchá
přes lučiny od lesa,
nad nimi se klenou zticha
holubící nebesa.

Na luka a pole, skály
lehá mlha modravá,
šeří koroptvička v dáli
kuřátka si svolává.

Zticha, zticha vítr dýchá,
v trávu padá rosička,
a na sivém nebi zticha
bleskla první hvězdička.

M Á J O V Ý

Padej, padej v travičku,
májový ty deštičku;
větrík ani nezdýchá,
padej, padej zvolna, zticha,
dej nám teplou vlažičku —
padej, padej, deštičku!

Jetel, tráva, obilí
po tobě už toužily;
pšenka, žito, vše, co třeba,
aby bylo mléka, chleba,
růsti sobě popili —
padej, ať se posílí.

Bílý květ a nachový
odložilo stromoví,
zahrady se v zeleň šatí,
třešně budou nalévati,
zavoní květ lipový;
padej, dešti májový.

Ven do tvého padání
pastýř stádo vyhání;
padej, padej, teple, zticha,
ať pastevci neosychá
hůl pod lesem na stráni,
než zazvoní klekání.

Přestaneš-li chvíličku,
v západovém sluníčku,
až se duha nebem sklene,
jako v květy porosené
hod' nám ve vlas, deštičku,
démantovou perličku!

JABLÍČKA

Jablíčka zrajou na stromech,
slunečko do nich pálí —
až jedno spadne, chytanu je,
nežli se zakutálí.

Spadlo jablíčko červené,
jedno, druhé a třetí,
všecky jsem chytla, jako když
kocourek za myškou letí.

To jedno sobě uschovám;
hladu se nemusím bát!
s jablíčkem druhým bratříček
v kolébce bude si hrátí.

A třetí ? — S bledoučkým děťátkem
k nám smutná chodívá žena:
dám-li mu jablíčko, snad se též
robátko začervená.

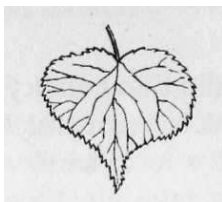
BABÍ LÉTO

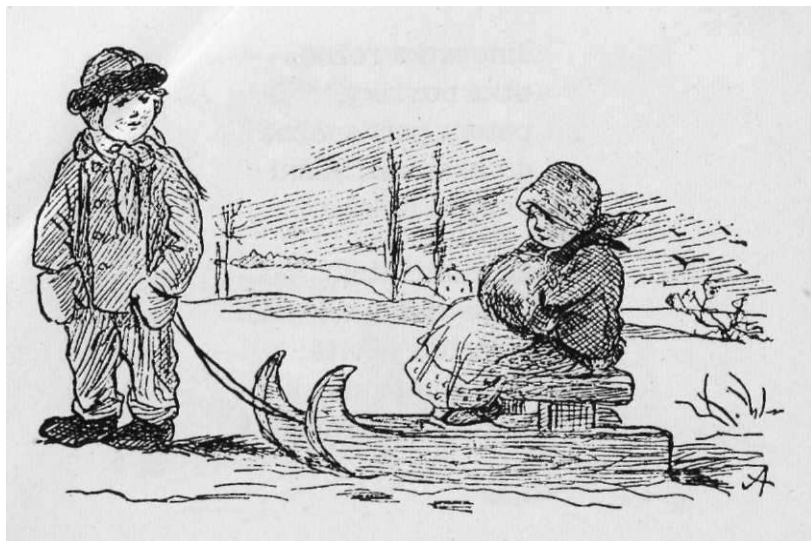
Babí léto litá,
už je podzimek,
to už zima vítá
první bílá vlákna
do svých peřinek.

Pavouk jí je přede,
vítr navije,
na lučině šedé
perličkami z ledu
mráz je pošije.

Jinovatka režné
utká povlaky,
potom peři sněžné
do nich znenadání
vsypou oblaky.

Babí léto lítá,
už je podzimek;
pole, luh je vítá:
oddechnou si v
kupě
sněžných peřinek!

NA SANÍCH

Sněžilo den celičký,
zvoní, zvoní rolničky,
koně v letu, sáně v běhu,
samy jako vločka sněhu.

Soumrakem se chumelí,
ale my jsme veselí;
kožich teplý, korba měkká,
cesta naše nedaleká.

Jako stíny po kraji,
stromy kol se mihají,
za námi se vítr honí,
rolničky jen zvoní, zvoní.

Teď se zvedla metelka,
v dáli kmitla světélka —
hoj, koníci, přes vánici,
ať jsme brzo ve světnici!

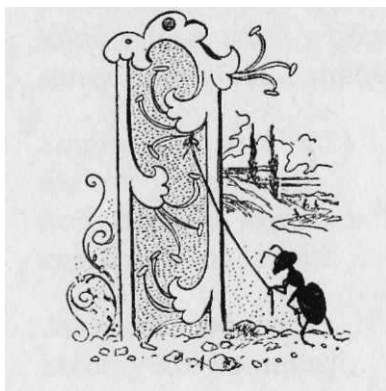
U teplého ohně včas
krytý stůl už čeká nás,
teplá postýlka, a v stáji
vám, koníčky, ovsu dají.

ZVONILI, ZVONILI

Zvonili, zvonili
na zvoneček,
lidé se sbíhali
na kopeček
jak na koni: »Kdo to zvoní ?«
Zvonil to maličký
mravenček.

»Ty jeden ošklivý
mravenčku,
co že ty dělat máš
u zvonečku?
Běž si domů, hleď si svého,
nezvoň a nežaluj
na každého!«

PTÁČE

Na dva drátky uzamčené
v naší kleci ptáče zpívá,
chvilku zmlkne, — ven se
dívá,
kde to zlaté slunko hřeje,
poskočí si, znovu pěje,
a mně zdá se nejináče,
než že pláče!

V zahradě nám višně zrají,
na větvi ptáče sedí:
ptáci lidem nepovědí,
co to sobě povídají; —
žeť se ti dva ptáci ptají:
»Jak se daří ?« — A ten z klece
dí: »Zde je to smutné přece.

Celý den a celé noci
na bidélku bez ustání,
— a ten den je k nepřecházení!
Za dne soudruh nepřilítne,
v noci hvězda nezakmitne:
o tom slunci, země kráse
mně jen zdá se!«

Venku svítí slunce zlaté,
po zahradě větrík věje;
ptáče zmlklo, — druhé pěje:
»Pustťte je, vždyť zrovna prosí,
napije se slunka, rosy —
pusťťte je, vždyť je to bolí,
— ať si se mnou zašveholí!«

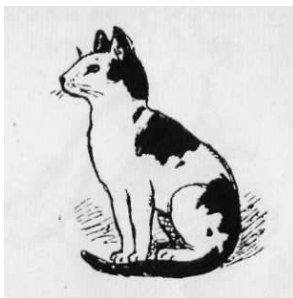

PYŠNÝ MACEK

Macek lezl ze vrátek,
roztrhal si kabátek,
máma mu ho vyspravila,
chodil zas jak ve svátek.

Macek, macek ušatý
kožich má až na paty,
pyšně sobě vykračuje
mezi všemi koťaty.

Macku, macku, macíčku,
vzhůru nosíš hlavičku, —
však by ty jsi jinak chodil,
kdybys neměl mamičku!

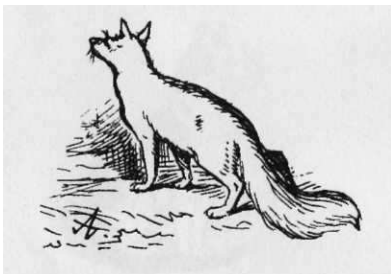

SYSEL A LIŠKA

Pozval sysel lišku
na hostinu,
uvařil jí proso,
hrachovinu.

Na hrášku si liška
pochutnala,
ale za to proso
děkovala.

Teprv podvečerem,
kdy šla domů,
snědla zrnko prosa,
sysla k tomu.

HOUSÁTKA

Zelená, zelená travička,
sešla studená rosička;
jarní slunko zlatou nití
vyšívá na lukách kvítí,
housátka se v trávě svítí
jako zlatá klubička.

ZPĚVÁCI

Od rána do šera,
celý den boží
zpívají ptáčata
v poli a hloží.

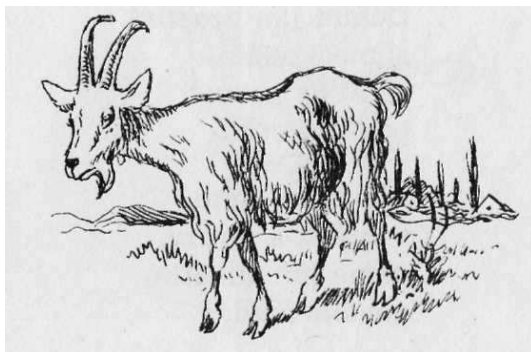
Pěnkavy v zahradě,
kosové v lese,
skřivánek písničku
k nebi až nese.

Písnička, perlička
na poslouchání,
ti malí zpěváci
nic nechtí za ni.

Dokud jim prostírá
slunečko léta,
za ni by nevzali
poklady světa.

Ale až na zimu,
v sněhu a mrazu,
dáme jim dukátků
nového rázu:

Žitečka, zrnečka
pšenky jak zlato,
budou zas na jaře
zpívati za to.

KOZIČKA

Má naše kozička
dlouhý vous,
dobře, že jí ho pes
neukous.

Kdyby ho byl ukous
docela,
kozička by vousu
neměla.

Neměl by ho dodnes
ani pes —
dobře tak, že jí ho
neodnes!

TEN NÁŠ PES

Ten náš pes
skákal dnes,
skákal také včera;
bude as
skákat zas
zítra do večera.

Pejsku náš,
co to máš,
žes tak vesel stále ?
»Řek bych vám,
nevím sám« —
hop! — a skákal dále.

MACÍČEK

Není macík jako macík,
— to je macíček!
nejsmělejší, nejmlsnější
ze všech kočiček.

Celý den u kamen leží,
vyhřívá se rád,
zlíbí-li se, milostivě
dá se pochovat.

Ze všeho mu na tom světě
nejmilejší klid,
přede, ale neupřede
ani jednu nit.

K práci nemá chutě žádné,
do hry — to je let!
a kde hrnek se smetánkou,
to ví o něm hned.

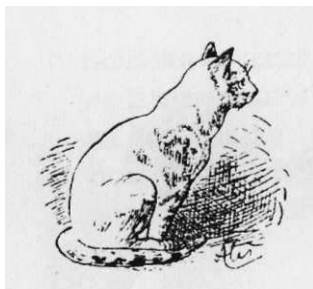
Ale přes to macíčkoví
budiž také čest,
kde jen v domě myška hne se,
už jí v patách jest.

V noci půdu obejde si,
chrání chlív a sklep,
na špýcharu obilíčko,
ve špižírně chléb.

Jako voják noční stráží
chodí sem a tam,
co by chtěla myška smlsnout,
smlsne radši sám.

Ráno přijde upravený,
způsobný a tich,
náprsničku ulízanou,
tlapky jako sníh.

Proto má tě, náš macíčku,
přec jen každý rád:
zde je myška papírová,
chceš-li, pojď si hrát!

Ž E Ž U L K A

Zakukala žežulička
z doubravy:
»Přišlo jaro, kdo je se mnou
pozdraví ?

Přišlo, jak by z nebe spadlo,
samý květ,
pospěšte si, chcete-li je
uvidět!«

My bychom je pozdravili,
ale jak?
my kukati neumíme
jako pták.

Ale přec se půjdem na ně
podívat;
nekukáme, můžem však mu
zazpívat!

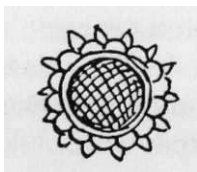
SOVA

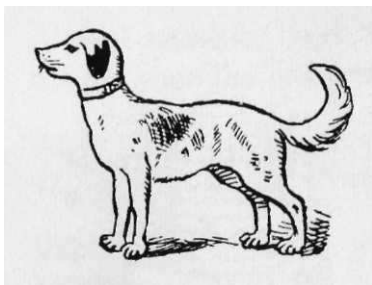
Sovička mrzutá
sedí a nedutá,
jen se mračí;
květy ji neblazí,
slunce jí překáží,
i zpěv ptačí.

Sovička mrzutá
sedí a nedutá
za den celý;
poslyšte písničku,
snad paní sovičku
rozveselí:

»Sovičko mrzutá,
kdo ani nedutá,
sedí v tichu,
na radost mrzí se,
a na svět mračí se,
ten je k smíchul!«

Sovička mrzutá
sedí a nedutá
ani slova. —
Zpívejte celý den
ona se mračí jen;
— vždyť je sova!

O Ř Í Š E K

Říkali mu Oříšek,
huňatý měl kožíšek,
uši také, toť se ví —
jazýček měl růžový.

Nebyl sice veliký,
ale zloděj všeliký,
jakmile jen zaštěkal,
tuze se ho ulekal.

Hlídal celý den i noc,
nedostával za to moc,
ale každý měl ho rád,
to je také dobrý plat.

VČELKA

Včela lítá sem a tam,
od fialek k růžičkám.

Od růžiček v lípy květ,
všude sbírá sladký med.

Na jabloni, na máku,
od rána až k soumraku.

Od jara až k jeseni
lítá květnou zelení.

U všech květů čilý host,
až je v úlu medu dost.

A když zasněžen je úl,
má vždy sladký, plný stůl.

Ať je zima, ať je led,
vzpomíná na letní květ.

Vzpomíná na slunka jas,
čeká, až se vrátí zas.

V létě práce, v zimě klid,
— kéž nám všem tak mohlo být

K O N Í Č E K

Jaký to koníček, třeba vraný,
když není osedlán, okovaný! —

Honem se, kováři, k dílu mějte
a toho koně nám okovejte.

Kovář se postavil za kovádlo,
přikoval konička na houpadlo.

Přikoval, zakoval nohy obě
napravo, nalevo, po dvou k sobě.

Potom ho osedlal sedlář hebce,
sedí se na něm jak na kolébce.

A teď tě bratříčku, posadíme,
v daleké kraje se vypravíme.

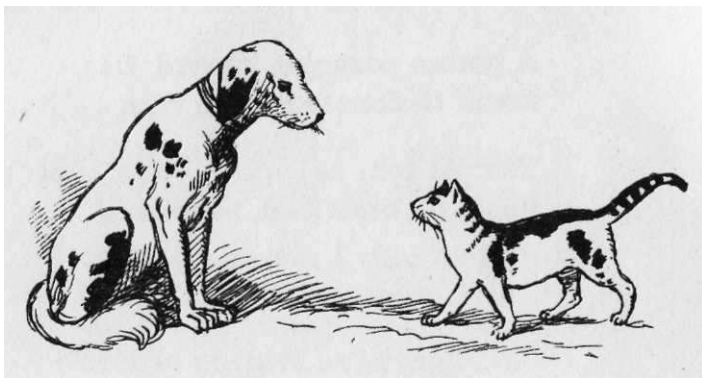
Já sednu, bratříčku, podle tebe,
budem se houpati až do nebe.

Za hory, za lesy, bystré vody,
s větrem se rozletíš o závody.

A potom pozvolna, zlehka, tiše
koník tě donese do snů říše.

Tam na tom nejlepším světa koni
nikdo tě, bratříčku, nedohoní!

PES A KOTĚ

Pejsek umí vrčet,
kotě přede,
jeden to po druhém
nedovede.

Kocourek by vrčel,
pes před radši,
proto se na sebe
ti dva mračí.

VLAŠTOVKA PŘILÉTLA

Vlaštovička lítá
kolem domu,
nepoví, co hledá,
pranikomu.

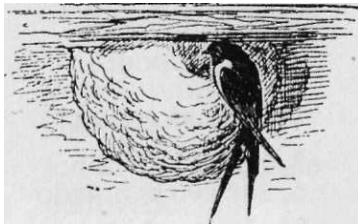
Letí, hledá, šuká
v každém koutě,
vrátila se právě
z dlouhé poutě.

Vrátila se z jihu
v slunka jase,
ó, žeť svoje hnízdo
hledá zase!

Lítá, hledá, šuká
na podkroví,
našla tam svůj domek
jako nový.

Byli by zaň vrabci
mnoho dali,
však my jim ho v zimě
neprodali.

Řekli jsme: »Už, páni,
pronajato!«
Vlaštovka nám nese
jaro za to!

VLAŠTOVKY

Vlaštovky nám odlétly
v jednom oka mihu,
včera slovo daly si,
dnes už táhly k jihu.

My se smutný loučíme,
ale ať si letí —
vždyť na jihu čekají
také na ně děti!

Budou tleskat ručkama
a budou je vítat,
až je opět uvidí
nad chatkami lítat.

Děti sluncem osmahlé,
kadeřavé hlavy,
budou na ně dívat se
jak si hnízdo staví.

A budou je poslouchat
ve večerním šeru,
jak si cvrčí pohádky
dálném o severu. —

FIALKA A VLČÍ MÁK

Fialka roste v křoví
a v hloží podle cest
a vichr únorový
ji nechá růst a kvést.
A vlčí mák pln pýchy
nad role vznáší květ;
a první větřík z liché
jej roznes v širý svět.

SLAVÍK A VRABCI

Podvečerem slavík
zapěl v sadu,
hned se vrabci slétli
na poradu.

»S tím slavičím zpěvem
to jsou čáry!
Umíme to také:
Čimčarari!«

Čimčarali vrabci,
sil co měli,
žeť slavičí píseň
překřičeli.

Ale on pěl dále
nočním stínem.
Vrabci dávno spali
za komínem.

M O U C H Y

Sedly mouchy v loubí stínu,
tři pod jednu pavučinu.

Pro tři že je místa málo,
všechněm třem se mouchám zdálo.

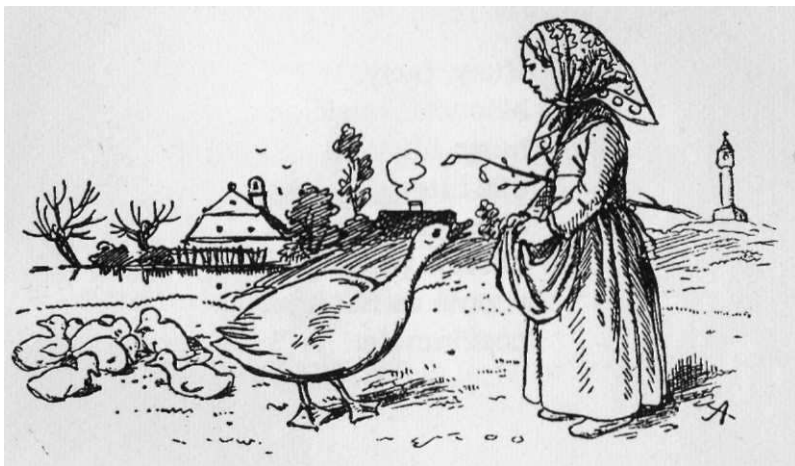
Jedna dí: »Jsem mušák starý,
mně zde místo patří — vari!«

Druhá dí: »Jsem velká dáma,
já tu budu sedět sama.«

Třetí praví: »Bloudi oba!
mladým patří naše doba.«

Mezi tím, co spor se vede,
pavouk vůkol sítě přede.

A než konec byl té vádě,
všechny tři sněd po poradě.

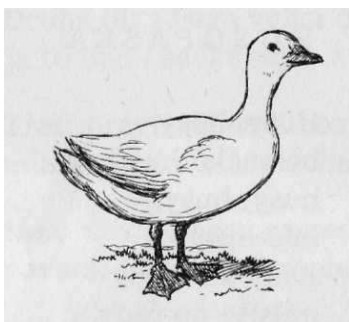

HUSOPASKA

Husy, husy,
běloučké husičky,
husy, husy,
bílé husy!
Rády a nerady
musíte do řady,
ta ze všech nejhezčí
napřed musí!

Husy, husy,
běloučké husičky,
husy, husy,
bílé husy!
Ta jedna kleveta,
co pořád štěbetá,
když nic se nepase,
hladu zkusí.

Husy, husy,
běloučké husičky,
husy, husy,
bílé husy!
Až sejde travička,
dáte mi peříčka,
v zimě se zahřeju,
podřímnu si!

ULEKANÁ NÁNA

Spadla moucha do komína,
to vám byla rána!
v kamnech právě topit chtěla
ulekaná Nána.

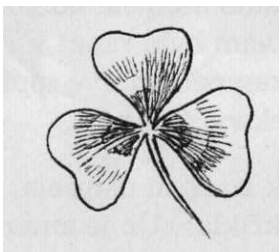
Jak tu ránu uslyšela,
vzkřikla: »Už je amen!«
Kde se vzala, tu se vzala,
muška lezla z kamen.

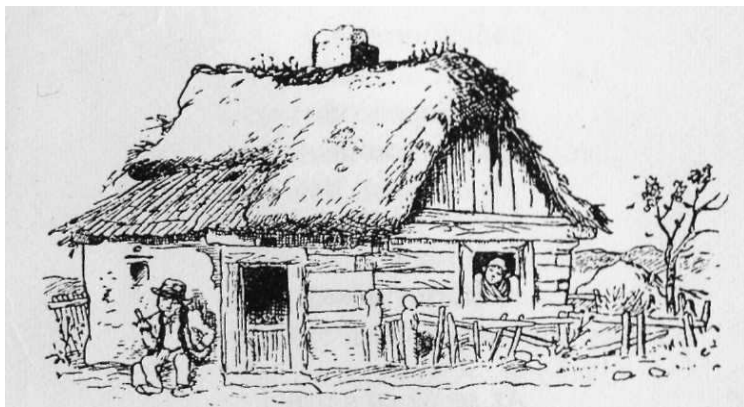
»To jsem ráda,« řekla Nána,
»že jsem neutekla!«
»To jsem ráda,« řekla muška,
»žes mne neupekla!«

SILÁK

Na světě siláka
není, jak Věna, —
on se vám prokopál
do kupky sena!

V létě se prokopál,
sedí tam podnes;
nemůže na vítr,
on by ho odnes.

HEZKÝ DVOREC

Střecha na spadnutí,
vrata s háku,
na dvoře jak večer
po jarmarku.

Zásep jako cesta
nemetená,
okna pavučinou
ověšená.

Sedlák omrzelý
jenom brouká,
selka opeřená
z okna kouká.

Telata a krávy
bučí hlady,
volkům vylézají
kosti zády.

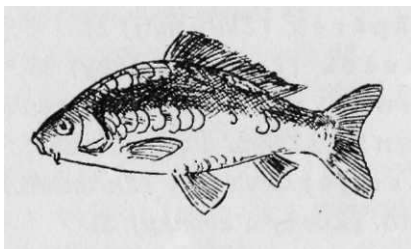
Ať se už to s prací
jak chce daří,
vrabci, myši, chasa
hospodaří.

Na osení husy,
koza v zelí: —
hezčího jste dvorce
neviděli!

NOHY

Na jedné noze husa stává
a čtyřmi krávy jdou,
pes hravě o třech pobíhává
a člověk dost má dvou.

A ryba nohy nemá žádné
a brouk má nožek šest; —
a každý z nás tak někdy padne;
však zase vstát — je čest!

OB SAH

Matičce	(Zlatý máj)	5
Chaloupka	(Skřivánci písně)	6
Nikdo neví	(Skřivánci písně)	8
Modrá očka	(Skřivánci písně)	9
Pacholátko	(Skřivánci písně)	11
Na zahradě	(Skřivánci písně)	12
Malá švadlena	(Skřivánci písně)	14
Ukolébavka	(Zlatý máj)	16
Okáč	(Zvony a zvonky)	18
Ručky	(Zvony a zvonky)	19
Sněhulák	(Skřivánci písně)	20
Kašpárek	(Zlatý máj)	22
Paleček	(Zvony a zvonky)	25
Lesní zvonky	(Zvony a zvonky)	27
Vraník	(Zvony a zvonky)	28
Až se jaro vrátí	(Skřivánci písně)	30
Jaro	(Zvony a zvonky)	31
Zlatý máj	(Zlatý máj)	32
Máj	(Zvony a zvonky)	34
Letní odpoledne	(Skřivánci písně)	35
Sluníčko	(Skřivánci písně)	37
Sluníčko	(Zlatý máj)	38
Letní večer	(Zlatý máj)	40
Májový déšť	(Skřivánci písně)	41
Jablička	(Zlatý máj)	43
Babí léto	(Skřivánci písně)	44
Na saních	(Skřivánci písně)	46

Zvonili, zvonili	(Zvony a zvonky)	48
Ptáče	(Zlatý máj)	49
Pyšný macek	(Zvony a zvonky)	51
Sysel a liška	(Zvony a zvonky)	52
Housátka	(Zvony a zvonky)	53
Zpěváci	(Zvony a zvonky)	54
Kozička	(Skřivánci písně)	56
Ten náš pes	(Skřivánci písně)	57
Macíček	(Skřivánci písně)	58
Žezulka	(Skřivánci písně)	60
Sova	(Skřivánci písně)	61
Oříšek	(Skřivánci písně)	63
Včelka	(Skřivánci písně)	64
Koníček	(Skřivánci písně)	66
Pes a kotě	(Skřivánci písně)	68
Vlaštovka přilétla	(Skřivánci písně)	69
Vlaštovky	(Skřivánci písně)	71
Fialka a vlčí mák	(Zvony a zvonky)	72
Slavík a vrabci	(Zvony a zvonky)	73
Mouchy	(Zvony a zvonky)	74
Husopaska	(Zvony a zvonky)	75
Ulekaná Nána	(Zvony a zvonky)	77
Silák	(Zvony a zvonky)	78
Hezký, dvorec	(Zvony a zvonky)	79
Nohy	(Zvony a zvonky)	81

JOSEF VÁCLAV SLÁDEK

DĚTEM

S obrázky Mikoláše Alše

Edičně připravila dr. Jarmila Kabešová
Obrázky vybrala, obálku a grafickou úpravu navrhla Věra Simonová
Vydalo Státní pedagogické nakladatelství, n. p., v Praze jako svou publikaci
č. 91-19-13

Edice Mimočítanková četba
Odpovědná redaktorka: Dr. Marie Pecharová
Technická redaktorka: Soňa Bártová
Z nové sazby písmem Brno Z vytiskla Svoboda, grafické závody n. p., závod 4
Ostrovní 30, Praha 2 - Formát papíru 86X122 - AA 2,34 - VA 2,50 -
D-594 710 - Náklad 50 000 výtisků - Tematická skupina a podskupina 14-3
Vydání 3.

Cena brož. výt. Kčs 1,45
56/VII-6

Cena váz. výt. Kčs 4,05
56/XI-8